

Oponentský posudek k bakalářské práci

Autor práce: Eva Hejdová
Název: ODMĚNA A TREST V NÁBOŽENSKÉ VÝCHOVĚ
Akademický rok: 2009/2010
Vedoucí bakalářské práce: doc. PhDr. Ludmila Muchová, Ph.D.
Oponent: PhDr. Zuzana Svobodová, Ph.D.

Autorka předkládá dobře členěnou bakalářskou práci o rozsahu 50 číslovaných stran. Práce má dobrou grafickou úroveň, kvalitně technicky zvládnuté jsou i barevné grafy, kterou práci vhodně doplňují. Formulačně jazyk práce splňuje požadavek srozumitelnosti. Odkazy na prameny jsou uváděny smysluplně a v náležité formě.

V Úvodu autorka popisuje vlastní pohnutky k tématu práce a jasným způsobem formuluje cíl: „...prozkoumat a vymezit oblast odměn a trestů užívaných ve výchově dětí, více si ji přiblížit, sumarizovat a porovnat názory jednotlivých odborníků.“ (s. 6) Teoretické poznatky chce autorka ověřit v praxi, proto v praktické části práce přináší výsledky svého výzkumu provedeného mezi vyučujícími náboženské výchovy. Tím autorka usiluje ověřit platnost pedagogických názorů na odměny a tresty pro konkrétní oblast nepovinného předmětu náboženská výchova s cílem vymezit případný vliv odměn a trestů v této výchově. (Srov. s. 7) V anotaci vymezuje autorka cíl práce následovně: „...prokázat míru vlivu vlastních zkušeností a zážitků v oblasti odměn a trestů na jejich užívání ve výchově dětí“ (s. 49).

V teoretické části se autorka věnuje výkladu základních pojmů práce – odměně, trestu, náboženské výchově, náboženské edukaci, náboženské výchově v současném pojetí. Je zde vyjádřen i cíl náboženské edukace: „...člověk schopný bezpodmínečné lásky, odvážný svobodně utvářet svůj život, schopný neustálého zrání, dialogu, schopný vyjádřit oslavu i bolest, schopný oběti a lásky i solidarity a schopný hovořit o naději, ze které žije.“ (s. 10) Ve druhé kapitole jsou zkoumány odměny a tresty ve výchovném procesu, včetně jejich funkcí a kategorií. Třetí kapitola nese název Výchova bez odměn a trestů a autorka zde popisuje výchovu, která klade důraz na respekt, lásku a kázeň. Nejedná se tedy o volnou výchovu bez pravidel, ale o výchovu založenou na úctě (sebevědomá výchova, viz W. J. Doherty: *Kdo koho vychovává?*). Velmi cenná je také čtvrtá kapitola, v níž je nabídnuto shrnutí problematiky odměn a trestů v Bibli, v náboženské výchově i obecně v etickém učení. Praktická část seznamuje s provedeným výzkumem a hodnotí jeho výsledky. Autorka zkoumala mezi šestnácti učiteli náboženství zkušenosti s odměnami a tresty v jejich vlastním dětství, v nynější rodině a při hodinách náboženské výchovy. Závěr přináší velmi stručné zhodnocení výchovné role odměn a trestů, autorka se v hodnocení zaměřila především na výsledky výzkumu, bylo by zde vhodné orientovat se také na celkové zhodnocení předkládané bakalářské práce. V příloze práci vhodně doplňují vyplněné výzkumné dotazníky.

Drobné chyby:

- chybějící mezery nebo tečky v odkazech na stranu v poznámkách pod čarou („s.31“ – pozn. 1; „s 691“ – pozn. 6; s.367“ – pozn. 12)

Drobné grafické nedostatky:

- V obsahu nejednotně formátovány podkapitoly druhého stupně (v kapitolách 2, 3, 4 tlustým písmem, v kapitolách 1, 5 obyčejným písmem).

- Nadbytečná závorka v pozn. 18, 33, 35, 37, 38, 48, 57-76.
- Nadbytečná mezera – s 20: „není- li“.

Doporučení:

Začínat všechny nové větší celky (kapitoly) na nové straně (s. 24, 32, 46, 47)

K diskuzi:

V obhajobě autorce doporučuji shrnout hlavní pozitivní a negativní prvky jednotlivých typů přístupů k odměnám a trestům ve výchově. Tím bude vhodně doplněn Závěr práce, který je v předložené práci velmi stručný.

Předložená bakalářská práce splňuje nároky kladené na daný typ vědeckého pojednání.

Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě.

Navrhované hodnocení: výborně (1) – velmi dobře (2).

Svobodová

V Praze dne 8. května 2010

PhDr. Zuzana Svobodová, Ph.D.

V teoretické části se autorka věnuje vykladu základních pojmů práce – odměny, tresty náboženské výchovy, náboženské edukaci, náboženské výchově v současném pojetí. Je zde vyznačen i cíl náboženské edukace: „... člověk schopný bezpodmínečné lásky, odvážný, svobodně utvářející svůj život, schopný neustálého zrání, dialogu, schopný vyjádřit oslavu i bolest, schopný obětí a lásky i solidarity a schopný hovořit o naději, ze které žije“ (s. 110). Ve druhé kapitole jsou zkontrolovány odměny a tresty ve výchovném procesu, včetně jejich funkce a kategorií. Třetí kapitola nese název Výchova bez odměn a trestů a autorka zde popisuje výchovu, která kladě důraz na respekt, lásku a kázeň. Nejedná se tedy o volnou výchovu bez pravidel, ale o výchovu založenou na uctě (sebevědomá výchova, viz W. J. Doherty: *Ádám toho výchovně?*). Velmi cenná je také čtvrtá kapitola, v níž je nabídnuto shrnutí problematiky odměn a trestů v Bibli, v náboženské výchově i obecně v etickém učení. Praktická část seznamuje s provedeným výzkumem a hodnotí jeho výsledky. Autorka zkoumala mezi šestnácti učiteli náboženské zkušenosti s odměnami a tresty v jejich vlastním dětském, v nynější rodině a při hodinách náboženské výchovy. Závěr přináší velmi stručné zhodnocení výchovné role odměn a trestů, autorka se v hodnocení zameřila především na výsledky výzkumu, bylo by zde vhodné orientovat se také na celkové zhodnocení předkládané bakalářské práce. V příloze práce vhodně doplňují vyplněné výzkumné dotazníky.

Drobné chyby:

- chybějící mezery nebo tečky v odkazech na stranu v poznámkách pod čarou (s. 31 – pozn. 1; s. 691 – pozn. 6; s. 367 – pozn. 12)

Drobné grafické nedostatky:

- V obsahu nejednotně formátovány podkapitoly druhého stupně (v kapitolách 2, 3, 4 – tučným písmem, v kapitolách 1, 5 obyčejným písmem)